

Män kan inte våldtas får premiär på Lilla Teatern / Miestä ei voi raiskata saa ensi-iltansa Lilla Teaternissa

Pressmeddelande / Tiedote 18.8.2020

Lördagen 5 september 2020 blir det premiär för den nordiska feminismens kanske viktigaste milstolpe *Män kan inte våldtas* (1975) av Märta Tikkanen. Svenska Sara Giese regisserar klassikern som femtio år efter att den utkommit fortfarande är högaktuell.

Med *Män kan inte våldtas* inleder Lilla Teaterns nya konstnärliga ledare **Jakob Höglund** sin egen pjäsrepertoar. Höglund tillträdde i november 2019, och visste redan då att han ville ge **Märta Tikkanens** klassiker nytt liv. ”Som bok har den inte fått den uppmärksamhet den förtjänat i Finland. Det är hög tid att denna viktiga klassiker får sin finska scenpremiär”, säger Höglund.

Berättelsen handlar om Tova Randers, fränksild tvåbarnsmamma och bibliotekarie, som blir våldtagen på sin 40-års dag. Istället för att polisanmäla våldtäkten hämnas Tova genom att våldta mannen som våldtog henne. Men till skillnad från mannen tänker Tova polisanmäla sig själv och stå för vad hon har gjort.

Det var sommaren 1970 då Märta Tikkanen råkade på en artikel i den danska dagstidningen *Politiken*. En man hade rusat in på polisstationen i staden Randers och berättat att han blivit våldtagen av en kvinna. Han bemöttes med samma hånskratt som Tova i boken och pjäsen. ”Jag tyckte historien var fantastisk”, säger Märta Tikkanen.

Regissören **Sara Giese** beskriver det som en ära och utmaning att sätta upp pjäsen på bokens hemmaplan. ”Vi vill komma så nära romanen som möjligt, vad gäller geografi och tidsmarkörer.” Hon lovar ett slut, som inte lämpar sig för svagsinta. ”Det är en krigshistoria, en berättelse om rättfärdig hämnd.”

Huvudrollen som Tova Randers spelas av **Minttu Mustakallio**, prisbelönt för tv- och filmarbeten och med lång scenerfarenhet från bland annat Suomen Kansallisteatteri och Ryhmäteatteri. ”Det känns stort att få göra Märta Tikkanen på ursprungsspråket” säger Mustakallio.

Män kan inte våldtas sattes ifjol upp på Stockholms Stadsteater av **Lo Kauppi**. Hon och regissören Sara Giese står för dramatiseringen till Lilla Teatern. För scenografi och kostym svarar svenska **Sven Haraldsson**, musiken är komponerad av **Robert Kock**, för mask ansvarar **Milja Mensonen**, för ljusdesign **Ville Aaltonen**, för ljuddesign **Niklas Lundström** och för koreografi **Ulriikka Heikinheimo**.

Maktmissbruk och sexuella trakasserier har svept genom världen, och riktat strålkastarna på den skevhet som ännu råder mellan könen: Vem kan missbruka en annan, och vems berättelse blir trodd? Lilla Teatern kommer som del av höstens 80-årsjubileum att arrangera diskussionstillfällen och artistträffar kring pjäsens tema.

[Män kan inte våldtas](#), premiär 5.9.2020 på Lilla Teatern, Georgsgatan 30.

Miestä ei voi raiskata saa ensi-iltansa Lilla Teaternissa

Lauantaina 5. syyskuuta Märta Tikkanen klassikkoteos *Män kan inte våldtas* (Miestä ei voi raiskata, 1975) saa suomalaisen kantaesityksensä Lilla Teaternissa. Ruotsalainen Sara Giese ohjaa teoksen, joka yhä on yhtä ajankohtainen kuin julkaistaessaan 50 vuotta sitten.

Män kan inte våldtas on ensimmäinen esitys Lilla Teaternin taiteellisen johtajan **Jakob Höglundin** ohjelmistosuunnittelussa. Höglund aloitti kautensa marraskuussa 2019 ja tiesi jo silloin haluavansa luoda nosteen **Tikkanen** ikoniselle teokselle. ”Kirja ei ole saanut ansaitsemaansa huomiota Suomessa ja on korkea aika, että tämä tärkeä klassikko nähdään suomalaisella näyttämöllä”, sanoo Höglund.

Tarina kertoo Tova Randersista, eronneesta kahden lapsen äidistä ja kirjastonhoitajasta, joka raiskataan 40-vuotispäivänään. Tova ei tee tapahtuneesta rikosilmoitusta, vaan päättää kosta.

Kesällä 1970 Märta Tikkanen törmäsi tanskalaisessa *Politiken*-lehdessä artikkeliin, jossa mies oli rynnännyt Randersin poliisiasemalle ja kertonut joutuneensa naisen raiskaamaksi. Hänelle naurettiin samalla tavalla kuin Tovalle kirjassa ja esityksessä. ”Mielestäni tarina oli loistava”, sanoo Märta Tikkanen.

Ohjaaja **Sara Gieselle** on kunnia ja haaste ohjata näytelmä kirjan kotikonnuilla. ”Haluumme päästä niin lähelle romaania kuin mahdollista. Giese lupaa loppuhuipennuksen, joka ei sovellu herkimmille. ”Kyseessä on sota ja oikeudenmukainen kosto”.

Pääroolia Tova Randersina näyttelee **Minttu Mustakallio**, palkittu tv- ja elokuvatähti ja pitkän linjan näyttelijä. ”Tuntuu suurelta saada näytellä Märta Tikkasta alkuperäiskielellä”, sanoo Mustakallio.

Män kan inte våldtas kantaesitettiin viime vuonna Tukholman kaupunginteatterissa **Lo Kaupin** ohjauksessa. Hän ja ohjaaja Sara Giese vastaavat Lilla Teaternissa nähtävän version dramatisoinnista. Lavastuksesta ja puvustuksesta vastaa ruotsalainen **Sven Haraldsson**, musiikista **Robert Kock**, naamioinnista **Milja Mensonen**, valosuunnittelusta **Ville Aaltonen**, äänisuunnittelusta **Niklas Lundström** ja koreografiasta **Ulriikka Heikinheimo**.

Seksuaalinen häirintä on vieläkin ajankohtaista. Kuka hyväksikäyttää ja ketä, ja kenen tarinaa uskotaan? Osana 80-vuotisjuhluvuottaan Lilla Teatern järjestää yleisötilaisuuksia ja taiteilijatapaamisia esityksen teemaan liittyen.

[Män kan inte våldtas](#), ensi-ilta 5.9.2020 Lilla Teaternissa, Yrjönkatu 30. Esityskieli ruotsi, suomenkielinen tekstitys.